

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ҲУНАРМАНДӢ

Қонуни мазкур асосҳои ташкилӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, вазифаҳо ва принципҳои асосии дастгирии давлатии соҳаи ҳунармандиро муқаррар менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **ҳунармандӣ** - истеҳсолоти дастӣ, ки ҳунарманд дар хона ё корхонаи хурд барои тайёркунӣ, коркард ва истеҳсоли молу маҳсулоти истифодаи маишӣ ва армуғон амалӣ менамояд;
- **ҳунарманд** - шахси воқеии соҳиби малака, маҳорат, дониш ва ё таҳассуси касбӣ, ки ба ҳунармандӣ машғул мебошад;
- **шогирд-омӯзишигиранда** - шахси воқеие, ки дар назди ҳунарманд ва ё дар муассисаи таълимӣ касби ҳунармандиро меомӯзад;
- **фехристи ҳунармандӣ** - маҷмӯи иттилоот, ки дорои маълумот дар бораи субъектҳои ҳунармандӣ мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳунармандӣ

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳунармандӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Вазифаҳои асосии Қонуни мазкур

Вазифаҳои асосии Қонуни мазкур инҳоянд:

- эҳё, ҳифз, рушд ва тарғиби анъанаҳои таърихӣ ва бостонии санъати ҳунармандӣ, тамаддун ва мероси миллии ҳунармандӣ;
- фароҳам овардани заминаи мусоид барои рушди ҳунармандӣ;
- рушди имкониятҳои истеҳсолии ҳунармандӣ;
- тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи ҳунармандӣ;
- дастгирӣ ва ҳавасмандгардонии ҳунармандон оид ба рушди соҳаи ҳунармандӣ;
- мусоидат барои ташкили ҷойҳои кории нав дар соҳаи ҳунармандӣ.

Моддаи 4. Принципҳои асосии соҳаи ҳунармандӣ

Принципҳои асосии соҳаи ҳунармандӣ инҳоянд:

- қонуният;
- шаффофият;
- баробарҳуқуқии субъектҳои ҳунармандӣ;
- кафолати ҳимояи ҳуқуқи ҳунармандон;
- афзалияти рушди ҳунармандӣ;
- таъмини кафолатҳои давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ;
- тарғиботи васеи ҳунармандӣ ба сифати муаррификунанда ва посдорандаи фарҳанг, анъана, таърих ва тамаддуни миллий.

Моддаи 5. Самтҳои ҳунармандӣ

Самтҳои ҳунармандӣ инҳоянд:

- кандакорӣ ва дуредгарӣ дар (бо) чӯб;
- коркарди металл, қоғаз;
- дӯзандагӣ;
- коркарди матоъ, пӯст ва пашм;
- пазандагӣ;
- наққошӣ, рассомӣ;

- ҳайкалтарошӣ (пайкарасозӣ), сангтарошӣ;
- кулолгарӣ;
- шишакорӣ, гачкорӣ;
- заргарӣ;
- бофандагӣ, ресандагӣ;
- эҳёгарӣ (реставратсия);
- дигар самтҳои ҳунармандӣ.

БОБИ 2. ТАНЗИМИ ДАВЛАТИИ СОҲАИ ҲУНАРМАНДӢ

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳунармандӣ

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳунармандӣ дохил мешавад:

- таъмини пешбурди сиёсати давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ;
- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ;
- муайян намудани имтиёзҳо барои соҳаи ҳунармандӣ;
- тасдиқи низомномаи Шӯрои Ҷамоҳангсозӣ оид ба ҳунармандӣ;
- тасдиқи барномаҳои давлатӣ оид ба рушди ҳунармандӣ;
- таъсиси ҷоизаҳо дар соҳаи ҳунармандӣ;
- тасдиқи тартиби пешбурди феҳристи ҳунармандӣ;
- тасдиқи номгуӣ касбҳои ҳунармандӣ;
- амалӣ намудани ваколатҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ

Ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ дохил мешавад:

- амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ;
- ҷамоҳанг сохтани фаъолияти субъектҳои ҳунармандӣ;
- ба роҳ мондани ҳамкорӣ ва шарикӣ бо субъектҳои дахлдори дохилӣ ва хориҷӣ дар соҳаи ҳунармандӣ;
- таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани лоиҳаи барномаҳои давлатӣ оид ба рушди ҳунармандӣ;
- пешниҳоди таклифҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таъсиси ҷоизаҳо дар соҳаи ҳунармандӣ;
- гузаронидани конференсияҳо, намоишҳо-ярмаркаҳо ва озмунҳо вобаста ба ҳунармандӣ;
- амалӣ намудани ваколатҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 8. Шӯрои ҷамоҳангсозӣ оид ба ҳунармандӣ

1. Бо мақсади ҷамоҳангсозӣ ва мониторинги раванди амалисозии сиёсати давлатӣ оид ба ҳунармандӣ Шӯрои ҷамоҳангсозӣ оид ба ҳунармандӣ дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешавад.
2. Ҳайат ва низомномаи Шӯрои ҷамоҳангсозӣ оид ба ҳунармандӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

БОБИ 3. СУБЪЕКТИ ҲУНАРМАНДӢ

Моддаи 9. Субъекти ҳунармандӣ

Субъекти ҳунармандӣ шахси воқеие мебошад, ки дар як ва ё якҷанд самтҳои ҳунармандӣ фаъолият менамояд.

Моддаи 10. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои субъектҳои ҳунармандӣ

1. Субъектҳои ҳунармандӣ ҳуқуқ доранд:
 - молу маҳсулоти ҳунармандӣ истехсол намоянд, онҳоро ихтиёрдорӣ кунанд;
 - мустақилона дар раванди истехсоли молу маҳсулоти ҳунармандӣ ва иҷрои корҳои дигари дахлдор шогирд-омӯзишигирандагонро ҷалб намоянд;
 - касбу ҳунари худро ба шогирд-омӯзишигиранда ба таври инфиродӣ ё гурӯҳӣ тибқи муқаррароти

қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон омӯзонанд;

- арзиши молу маҳсулоти тайёршуда, истеҳсолшуда ё эҷодшударо мустақилона муайян намоянд;
- аз имтиёзҳои пешбиниамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон исғифода намоянд;
- дар чорабиниҳои сатҳи гуногун оид ба масъалаҳои ҳунармандӣ иштирок намоянд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон иттиҳодияҳо ташкил намоянд;
- ҷиҳати рушди соҳаи ҳунармандӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳунармандӣ пешниҳод манзур намоянд.

2. Субъектҳои ҳунармандӣ уҳдадоранд:

- сифатнокии молу маҳсулотро дар доираи талаботи муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон таъмин намоянд;
- раванди фаъолияти шогирд-омӯзишигирандаро назорат намоянд;
- дигар уҳдадориҳои пешбиниамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистонро иҷро намоянд.

БОБИ 4. ОМУЌИШИ КАСБҲОИ ҲУНАРМАНДИ

Моддаи 11. Омӯзиши касбҳои ҳунармандӣ

1. Бо мақсади ҳифз ва рушди ҳунармандӣ омӯзиши касбҳои ҳунармандӣ ба роҳ монда мешавад.
2. Омӯзиши касбҳои ҳунармандӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон новобаста аз синну сол, вақту замон, машғулияти асосии шогирд-омӯзишигиранда ба таври мунтазам ва ё муваққатӣ ба роҳ монда мешавад.
3. Омӯзиши касбҳои ҳунармандӣ метавонад дар шаклҳои зерин амалӣ карда шавад:
 - бо тартиби инфиродӣ ва гурӯҳӣ;
 - бо тариқи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбии самти ҳунармандӣ;
 - таҳсилоти иловагӣ, баъдидипломӣ ва калонсолон;
 - такмили дониш ва дараҷаи таҳассус.

БОБИ 5. ДАСТГИРИИ ДАВЛАТИИ СОҲАИ ҲУНАРМАНДИ

Моддаи 12. Дастгирии давлатии соҳаи ҳунармандӣ

1. Ҳунармандӣ дар Чумхурии Тоҷикистон яке аз соҳаҳои афзалиятнок ҳисобида мешавад. Дастгирии соҳаи мазкур бо роҳи қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ташкил, мусоидат ва баргузор намудани чорабиниҳои миллию байналмилалӣ соҳаи ҳунармандӣ ва андешидани дигар тадбирҳо амалӣ карда мешавад.
2. Дастгирии давлатии соҳаи ҳунармандӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.
3. Мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон ташаббусҳои субъектҳои ҳунармандиро тавассути фароҳам овардани шароити мусоиди истеҳсолӣ, ташкили намоишгоҳҳои фурӯши молу маҳсулоти истеҳсолшуда, таъмин намудан бо ашёи хом ва амалӣ намудани дигар тадбирҳо дастгирӣ менамоянд.

БОБИ 6. ҲАМКОРИҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР СОҲАИ ҲУНАРМАНДИ

Моддаи 13. Ҳамкории байналмилалӣ дар соҳаи ҳунармандӣ

Мақомоти давлатӣ бо мақсади муаррифии маҳсулоти ҳунармандӣ ва васеъ намудани доираи робитаҳои байналмилалӣ дар соҳаи ҳунармандӣ мусоидат намуда, иштироки бевоситаи ҳунармандон ва иттиҳодияҳои ҳунармандонро ҷиҳати мубодилаҳои фарҳангӣ бо сохторҳо ва созмонҳои дахлдори давлатҳои хориҷӣ танзим ва ҳавасманд мегардонанд.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВИ

Моддаи 14. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 15. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
20 июни соли 2019
№ 1619